

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **R.**, so sídlom v T., IČO: X., zastúpeného S., s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., proti žalovanému **LESY Slovenskej republiky, štátny podnik**, so sídlom v Banskej Bystrici, Námestie SNP č. 8, IČO: 36 038 351, zastúpenému JUDr. L. M., advokátkou so sídlom vo V., **o vydanie nehnuteľností**, vedenej na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 12 C 174/2006, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 18. októbra 2011 sp. zn. 5 Co 266/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania vo výške 36,98 € na účet S., s.r.o., so sídlom v B., ktorý je vedený v T., a.s., číslo účtu X..

O d ô v o d n e n i e

V konaní o vydanie nehnuteľností podľa § 5 ods. 3 zákona č. 161/2005 Z.z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam, podal žalovaný návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Návrh na prerušenie konania žalovaný odôvodnil tým, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa Čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sťažovateľ a - Slovenského pozemkového fondu, vedenom pod sp. zn. II. ÚS 42/2011, majú byť riešené právne a skutkové otázky určitosti, zrozumiteľnosti a náležitostí reštitučnej výzvy podľa zákona č. 161/2005 Z.z., pričom vzhľadom na odlišné právne názory jednotlivých senátov (uznesenia sp. zn. II. ÚS 419/2009, sp. zn. III. ÚS 382/2009 a nález sp. zn.

I. ÚS 12/2010) nemožno ani vylúčiť prijatie zjednocujúceho právneho názoru plénom ústavného súdu.

Okresný súd Komárno uznesením z 25. augusta 2011 č.k. 12 C 174/2005-801 návrh na prerušenie konania zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že tento považuje za nedôvodný, pretože otázku určitosti a zrozumiteľnosti reštitučnej výzvy si môže vyriešiť ako predbežnú otázku, pričom jej posúdenie je v každom konkrétnom prípade a s ohľadom na okolnosti toho ktorého prípadu individuálne, resp. „nie totožné“. Súd prvého stupňa ďalej dôvodil, že prerušenie konania z daných dôvodov by iba oddialilo vydanie rozhodnutia vo veci a bolo by v rozpore so zásadou hospodárnosti konania.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Nitre uznesením z 18. októbra 2011 sp. zn. 5 Co 266/2011 potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. neumožňuje súdu vo veci nekonať (v dôsledku prípadného prerušenia konania) z dôvodu, že v inom súvisiacom spore bola podaná ústavná sťažnosť a rovnako zastával názor, že s otázkou určitosti a zrozumiteľnosti reštitučnej výzvy je potrebné sa zaoberať v každom jednotlivom prípade osobitne.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, v ktorom žiadal zrušiť napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil dovolacím dôvodom podľa § 237 písm. f/ O.s.p a jeho naplnenie nachádzal v tom, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, pretože sa nevysporiadal so všetkými námietkami žalovaného uvedenými v odvolaní a v dôsledku nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia žalovanému odňal možnosť skutkovo a právne reagovať na rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolateľ ďalej namietal naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je pre nedostatok a nezrozumiteľnosť dôvodov nepreskúmateľné. Existenciu ďalšieho dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. dovolateľ videl v tom, že odvolací súd reštriktívne vyložil ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Dovolateľ v súvislosti s namietanými nedostatkami odôvodnenia uviedol, že v ich dôsledku bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces a poukázal na pozitívne rozhodnutie o prerušení konania v inom súdnom konaní (sp. zn. 6 Co 131/2010 vedenom na Krajskom súde v Nitre), v ktorom sa súd stotožnil s argumentáciou použitou dovolateľom aj v tomto prípade.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného navrhol dovolanie zamietnuť. Námietky žalovaného uvedené v dovolaní považoval za neopodstatnené a rozhodnutie odvolacieho súdu za vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je tretou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. O osobitnej povahe tohto právneho prostriedku svedčí už dikcia úvodného ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p., ktorá možnosť podania dovolania spája s podmienkami uvedenými v nasledovných ustanoveniach, čo vyplýva zo slovného spojenia „pokiaľ to zákon pripúšťa“.

V danom prípade dovolanie žalovaného smeruje proti uzneseniu. Dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska, pričom dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), alebo ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Žalovaný napadol uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, nejde ale o potvrdzujúce uznesenie uvedené v ustanovení § 239 ods. 2 O.s.p. Vzhľadom na to jeho dovolanie v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je. Prípustnosť tohto opravného prostriedku dovolateľa by prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných vád, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. O vadu v zmysle tohto ustanovenia ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania žalovaného preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu súdov nižších stupňov sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či žalovanému bola v konaní odňatá možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by v konaní pred súdmi nižších stupňov došlo k takej procesnej vade, ktorá by žalovanému znemožnila realizáciu jeho procesných oprávnení.

Dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. namieta porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je tiež právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi

a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Vada nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe (pri inak správnom rozhodnutí) nemusí (ale) disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu označených práv (III. ÚS 228/06, I. ÚS 53/10, III. ÚS 99/08).

Vzhľadom na námietky žalovaného bolo v tomto dovolacom konaní potrebné zaujať právne závery o tom, či (prípadné) nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia zakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. alebo či má za následok procesnú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.

Vada konania uvedená v § 237 písm. f/ O.s.p. znamená vždy porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. To však neznačí, že by zároveň nevyhnutne platil aj opak, teda to, že každé porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu (až) vady konania v zmysle § 237 O.s.p.

Ústava Slovenskej republiky neupravuje, aké dôsledky majú jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým v praxi dochádza v konaní pred súdmi, ani nestanovuje predpoklady ich možnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý vo svojich ustanoveniach predpokladá aj možnosť vzniku určitých procesných pochybení súdu v občianskom súdnom konaní. V nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky týchto pochybení upravuje Občiansky súdny poriadok aj predpoklady a podmienky, za ktorých možno v dovolacom konaní napraviť procesné nesprávnosti konania na súdoch nižších stupňov. Najzávažnejším procesným vadám konania, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p., pripisuje Občiansky súdny poriadok osobitný význam – vady tejto povahy považuje za okolnosť zakladajúcu prípustnosť dovolania (viď § 237 O.s.p.) a zároveň tiež za prípustný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Aj niektorým ďalším procesným vadám konania nedosahujúcim stupeň závažnosti procesných vád v zmysle § 237 O.s.p. pripisuje Občiansky súdny poriadok význam. Iné vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. „iné vady“) považuje – na rozdiel od procesných vád vymenovaných v § 237 O.s.p. – (len) za relevantný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), pričom ale vady tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladajú.

Na posúdenie prípustnosti dovolania – aj z aspektov § 237 písm. f/ O.s.p. – je zásadne príslušný dovolací súd (viď IV. ÚS 238/07). Na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu bol v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „zbierka“) ako judikát R 111/1998 uverejnený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, z ktorého vyplýva, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom judikáte plne opodstatnený aj v prejednávanej veci a dovolací súd ani v danom prípade nemá dôvod odkloniť sa od tohto názoru. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý rozhoduje v tejto veci, pri doterajšom rozhodovaní vždy dôsledne zastával názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá (len) tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011). Zdôrazňuje, že právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu nižšieho stupňa ako dôvodu zakladajúceho (len) tzv. inú vadu konania vyplýva aj z rozhodnutí ďalších senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 2 M Cdo 18/2008, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008 a 7 Cdo 109/2011).

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že dovolací súd sa nestotožňuje s názorom žalovaného, že prípadné nedostatky odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu zakladajú prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.; tieto nedostatky by mohli napĺňať dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorý ale prípustnosť dovolania sám o sebe nezakladá. V súvislosti s namietanými nedostatkami odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu sa dovolací súd nestotožňuje ani s tvrdením dovolateľa, že odvolací súd sa mal vysporiadať so všetkými jeho námietkami uvedenými v jeho odvolaní. Súd totiž nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré (podľa názoru súdu ako nositeľa suverénnej súdnej moci) majú pre vec podstatný význam, prípadne objasňujú skutkový a právny základ, bez toho aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných jednotlivými účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že v konaní na súdoch nižšieho stupňa nebola dovolateľovi z ním namietaných dôvodov odňatá možnosť konať pred súdom, a preto prípustnosť jeho dovolania nemožno vyvodiť ani z § 237 písm. f/ O.s.p.

K ostatným dovolacím dôvodom uplatňovaným dovolateľom dovolací súd dodáva, že nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a tzv. iná vada (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) sú samostatnými dovolacími dôvodmi, ktoré ale sami o sebe prípustnosť dovolania nezakladajú, a preto ani z nich prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie žalovaného procesne neprípustné. Vzhľadom na to dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie neprípustné.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobca podal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania a tieto aj vyčíslil. Dovolací súd mu priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ho zastupoval aj pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu zo 4. januára 2012 [§ 14 ods. 3 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky vo výške 29,35 €, čo s náhradou za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu (§ 16 ods. 3 vyhlášky, t.j. 7,63 €) predstavuje 36,98 €. Dovolací súd poznamenáva, že žalobcovi nepriznal požadovanú 20 % DPH, lebo advokát zastupujúci žalobcu nepreukázal, že je jej platiteľom.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. februára 2012

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková